

Kiskunsági Nemzeti Park - Kalocsa Buszkirándulás 2018. április 7. Részvett 30 fő

A mai napon folytattuk a tavaly megkezdett programot, melynek célja az 1975-ben alapított mozaikos elrendezésű Kiskunsági Nemzeti Park változatos élőhelyeinek felderítése, különleges programként bekapcsolódunk a Nemzeti Park Tűzoknap programjába. A természeti értékek mellett megismerkedünk a Kalocsai-Sárköz népművészetével a kalocsai Visky Károly Múzeumban.

Ahogy szoktuk, buszunk reggel 7 órakor indult a Széna térről. Míg a busz – sajnos eleinte szakadó esőben – haladt velünk a Budapest-Kalocsa útvonalon, megismerkedtünk a magyar természetvédelmet szabályozó törvényből a védettségi kategóriákkal, a védelem szintjeivel valamint olyan kifejezésekkel mint a bioszféra rezervátum, illetve a Ramsari Egyezmény. Megismertük a Kiskunsági Nemzeti Park felépítését, feladait és az általa védett területeket, élőhelyeket.

Mire **Kalocsára** értünk szerencsére elállt az eső. Először a Visky Károly Múzeumba mentünk, ahol tárlatvezetéssel megtekintettük a Néprajzi gyűjteményt és Népek, életformák, hagyományok a Kalocsai Sárközben című kiállítást. Az egyik teremben a tárlatvezető részletesen elmesélte, hogy mire használták az egyes eszközöket, egy másik teremben láthattuk a kalocsai hímzés fejlődését, az egyszínű fehér szállal hímzettől a 32 színnel hímzett "kalocsai"-ig. Egy hatalmas vitrinben pedig egy esküvői menet mutatja be a Kalocsai-Sárközre jellemző ruhaviseletet. A kiállítás utolsó termében a Hungarikumként védett kalocsai pingálás és a kalocsai porcelánfestők munkái is bemutatásra kerültek. A földszinten még betértünk az Ásványtárba is.

A múzeum látogatás után elsétáltunk az érseki központhoz, a Nagyboldogasszony Főszékesegyház, az Érseki Palota és a Kanonokház környékén jelenleg régészeti feltárás és új bemutatóhely kialakítása van folyamatban.

A városból kifelé még útbajettünk a régi vasútállomást, melynek épülete a pingáló asszonyok kezényomát viseli.

Következő úticélunk az Izsák határában fekvő **Kolon-tó**, mely Közép Európa legnagyobb édesvízi mocsara, a maga 2900 hektáros területével. A tavon nyílt vízfelület gyakorlatilag nem található, főként nádas és mocsár borítja a területet, így a mocsarak, fűzlápok, zombékosok hazája ideális költő helye sok hazánkban előforduló gémfajnak. A területen több éve programszerűen folyik a nádi énekesmadarak és vízimadarak vonuláskutatása. A sokrétű kutatási tevékenységek közül legjelentősebb a nádban előforduló énekesmadarak egyedi jelölése, azaz gyűrűzése. A nádas szélén futó tanösvények lehetőséget nyújtanak a tó rendkívül gazdag élővilágának megfigyelésére, de ezt most a magas talajvíz és az utóbbi idők esőzése miatt sár nem tette lehetővé. Így az egykori Vásártéren kialakított Fogathajtó Pálya felől amennyire lehetett megközelítettük nádas szélét, hogy innen hallgassuk a nád közt lakó kismadarakat és megfigyeljük az apró békákat.

A nap legérdekesebbnek ígérkező programja a Kiskunsági Nemzeti Park által szervezett **Tűzökünnep** helyszíne felé vettük a irányt. A helyszín a nemzetipark **Bösztörpuszta-Nagyállás** telepe, ahol állatsímogató, patkolókovács, ijászkodás és mesejurta is várta az érdeklődőket. A terepi madárles előtt egy vetítéses előadást láttunk-hallottunk a nemzetipark egyik munkatársától a megfigyelendő madárról, a tűzokról. Megtudtuk, hogy Európa több országában is jelen vannak, de a madár legnagyobb egybefüggő európai udvarló- és fészkelőhelye Magyarországon van. A tűzok hazánkban fokozottan védett, természetvédelmi értéke 1.000.000 forint. Jelenleg mintegy 1500 tűzok él Magyarországon, ebből kb. 550 példány a Felső-Kiskunságban, a nagyobb populáció a Körös-Maros Nemzeti Parkban, Dévaványa közelében él. A világ legnehezebb repülő madara nagy teste ellenére gyorsan repül (elérheti a 60 kilométer/órát is). Élőhelye a füves puszta, kedvencei a mozaikos, gyepekkel és mezőgazdaságilag művelt területekkel váltakozó, jól belátható, erdőkkel nem tagolt területek. Termetéből következően a madár a földön fészkel. Ez sajnos sok veszélyt is tartogat a számukra. A kifejlett kakasok nagy kiterjedésű territóriumot foglalnak el közvetlenül a szaporodási idő előtt. Március közepétől a kakasok előbb egymással vetélkednek, különböző hangokkal, önmutogató, fenyegető magatartással próbálják megfélemlíteni riválsaikat. Majd mikor rendeződtek az erőviszonyok, a tojóknak jellegzetes táncsal udvarolnak: fejüket hátrahajtják, faroktollaikat felmerekítik, szárnyaikat kifordítják, torokzacskójukat felfújják. Ez a tevékenység a dürgés. A költések előforduló megsemmisülése miatt pótköltésre is szükség van, így a madarak egész májusig akcióban vannak.

Az előadás után a parkőrök kíséretében "terepre mentünk", hogy meglessük a madarakat természetes közegükben. Az első helytől annyira messze voltak a madarak, hogy nem láttuk még a spektívekkel sem, ezért közelebb sétáltunk jó pár száz méterrel. A tűzokok mellett őzek is heverésztek. Néhányunk szerencséjével járt és sikerült szemügyre venni 1-1 tűzok legényt.

A nap utolsó állomása Apostag volt, ahol az 1822-ben épült, klasszicizáló késő-barokk stílusjegyeket viselő, kívülről egyszerű megjelenésű, Europa Nostra–díjas egykori zsinagóga épületet néztük meg. A jelenleg Faluházként működő épületben a tárlatvezető az apostagi zsidóság és az épület történetét is elmesélte. Majd a szemközti Tájházban megtekintettük a faluban gyűjtött bútorokat, használati tárgyakat. Az épületek után pedig meglátogattuk a műemléki zsidó-temetőt.

Ez a szép út a VI. Kerület Terézvárosi Önkormányzat támogatásával valósult meg, amit tagjaink nevében ezúton is köszönünk.

Rimán Erika
idegenvezető, egyesületi tag

*felhasznált források: a települések és a látnivalók ismertetői, honlapok
fényképeket készítette: Rimán Erika és Véső Tamás*